

Joan Sibecas, per exemple

La *Fontana d'Or* de Girona ens oferí una oportunitat, potser irrepetible, de veure més de setanta obres de Joan Sibecas procedents de col·leccions particulars reunides temàticament (flors, bodegons, paisatges rústics i urbans, i composicions abstractes), respectant, però, la cronologia mínima dins de cada sèrie. Aquesta primera aproximació antològica i seriosa a Sibecas, l'artista de Vilanant (1928-1969) mort als quaranta-un anys d'edat, va servir per sensibilitzar l'opinió pública, i en molts casos per a descobrir, la tasca austera i refinada d'un pintor camperol que aconseguí segregar una nova definició plàstica del conjunt de carrers, masos i topants de la zona de les Garrigues empordaneses. Uns indrets on el paisatge és àrid, eixarreit, esquerdat i els casalots, vells i ruïnosa, que es decanten vers el camp, i engendren unes escenografies guexes i titil·lants com un

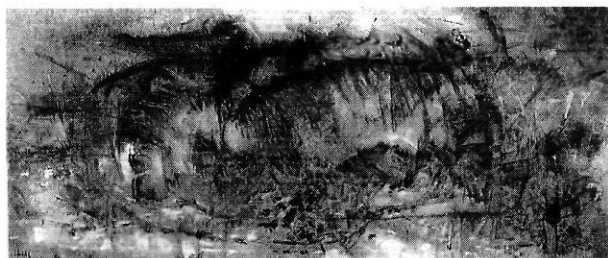
miratge en ple desert. La seva interpretació personalíssima d'aitals panorames va produir unes visions tristes, sòrdides, monòtones (tan monòtones com la pròpia temàtica del creador de Vilanant, fabricada obsessivament servint-se d'idees fixes). Ras i curt: unes visions sense cap vestigi d'humanitat. Aquesta fou potser la legítima resposta, la profunda represàlia estètica contra un ambient tan hostil a la seva vocació com el que va trobar a Vilanant. I tanmateix aquesta va ser també la seva glòria: inventar una pintura pagesívola, exactament comarcal, expressada en un idioma contemporani: preocupat per l'estructura, per l'ossada, per la carcassa dels temes; enderiat tothora per les dificultats, subtileses i especulacions tècniques de l'ofici.

Joan Sibecas arribà a assolir una seguretat tècnica impressionant. Era un home molt receptiu que recollí i es deixà fecundar per l'herència plàstica i la destresa de Ramon Reig, de Josep Bonaterra i de Marià Baig, tres pintors empordanesos que va conèixer i admirar. Tant Reig com Baig influïren decisivament en el toc fràgil, alat, transparent de les seves flors i bodegons. Bonaterra, en canvi, es convertí en el seu mentor pel que fa als paisatges. A *La Fontana d'Or* vam poder observar l'extraordinari vigor de les natures mortes de Sibecas, quan ell va decidir passar-les pel sedàs auster de Cézanne. Tot era moviment en aquells bodegons: la paret, el fons que feia de teló, la fruita, les estovalles. Com si

"Cases" (1962):
l'Empordà passat
pel sedàs de Cézanne.

l'artista no aconseguís de contenir la vida pròpia, totalment autònoma, que posseeixen les coses. Natures mortes que surten del post-impressionisme per arribar a uns efectes i a uns resultats propers al cubisme. Sibecas sempre

experimenta, prova, intenta... A inicis de l'any 1963 penja a la galeria Icària de Figueres la seva primera exposició de quadres abstractes, molt ben representats a la mostra de Girona, on les llums, el color subtil i les estructures anímiques de l'artista s'equilibren i es corresponen en una gran harmonia, que no pot ser variada amb la més mínima modificació o amb l'acoblament de qualsevol element estrany. Mesos més tard, abandona parcialment l'informalisme i es planta en un estadi central entre la figuració i la no figuració, creant uns temes paisatgístics tendres, tous, de vegades nevats, que són, segons el meu parer, el més reeixit de la seva obra.

Tot passejant per *La Fontana*, mentre ens sentíem envoltats de tantes teles lluminoses, evocàrem també, de retruc, l'ambient de tertúlies, teatre, cine-club, exposicions, passejades i discussions estètiques apassionants dels anys cinquanta i seixanta a Figueres; i ens vingué a la memòria la personalitat mansoia i tímida

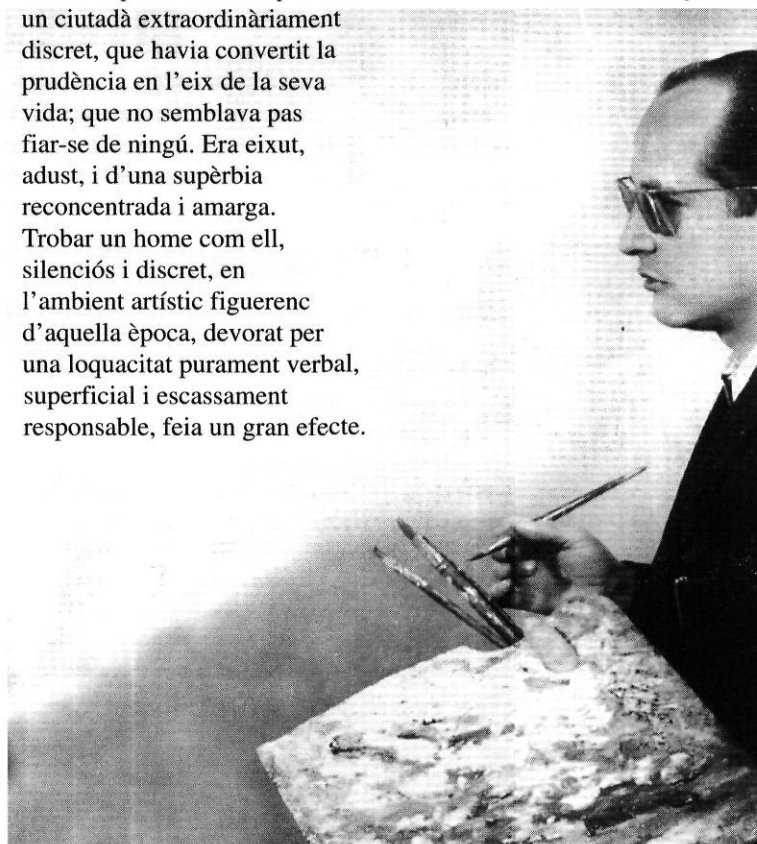
A dalt,
"Paisatge"
(1969), l'últim
oli del pintor.
A sota, una obra
abstracta de
1966.

(gairebé esquerpa) del pintor. Joan Sibecas era un home gris, ombrívol, el bon gust tradicional del qual traspuava en una obra plena de sensibilitat. En ell hi havia més sensibilitat que no pas sentiment o emoció. Trencadís i secret, era íntimament orgullós: se sabia diferent dels altres. Semblava ésser posseïdor d'alguna recepta iniciàtica. No fou pas un personatge llarg de paraules. Resistia bé el mutisme. De sobte, en el

decurs d'alguna conversa, es quedava quiet i com petrificat. De tant mutisme haguéssiu dit que perdia l'escalf i la sang. Tenia un posat misantròpic. Era un ciutadà extraordinàriament discret, que havia convertit la prudència en l'eix de la seva vida; que no semblava pas fiar-se de ningú. Era eixut, adust, i d'una supèrbia reconcentrada i amarga. Trobar un home com ell, silenciós i discret, en l'ambient artístic figuerenc d'aquella època, devorat per una loquacitat purament verbal, superficial i escassament responsable, feia un gran efecte.

FOTO X/FIGUERES

Joan Sibecas:
"un posat
misantròpic"

Els seus quadres resisteixen el pas del temps. Són una simfonia molt

primmirada d'estructures transparents, de llum i de color. Si Cézanne maldà per fer de l'impressionisme un art propi dels museus, Sibecas, de Vilanant estant, volgué fer de la pintura rústica —dels seus verals inhospitalaris de Llers, de Terrades, d'Avinyonet—, quelcom seriós i digne també dels museus. I sabé donar-nos una difícil unitat plàstica amalgamant l'esperit rude de la pagesia amb evasions d'un suprem accent poètic.

NARCÍS PIJOAN